

Γιατί η Εκκλησία έχει λόγο σε εθνικά θέματα

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Χίου, Ψαρών και Οινουσσών

Πολύς λόγος, αντιπαραθέσεις, ακόμα και εντάσεις λαμβάνουν χώρα τα τελευταία χρόνια, οπότε και τα εθνικά μας προβλήματα έχουν πολλαπλασιαστεί. Η Εκκλησία, από την εποχή της διάσπασης της γειτονικής τότε Γιουγκοσλαβίας, οπότε και οι αξιώσεις ενός νεοσύστατου κρατιδίου προβλήθηκαν με τρόπο που δεν περίμενε, δυστυχώς, κανείς Έλληνας πολιτικός και πολίτης, έλαβε το λόγο και ανέλαβε το ρόλο που όφειλε. Από τότε, πολλές φορές η επίσημη Εκκλησία ήρθε σε μιας μορφής αντιπαράθεση με το κράτος αφού στο πέρασμα των χρόνων όλο και πολύ γινόταν ορατή η προσπάθεια διαφόρων εξωχώριων και όχι μόνο, κέντρων, αποελληνοποίησης και αποορθοδοξοποίησης της Ελλάδας. Σήμερα, είμαστε αντιμέτωποι με έναν νόμο που απαλείφει την ιθαγένεια και το θρήσκευμα από τα σχολικά απολυτήρια.

Οπότε με εξαιρετικά επίκαιρο τρόπο ο Αρχιμανδρίτης Αυγουστίνος Μύρου, δίνει μια εμπειριστατωμένη όσο και εκτενή απάντηση στο ερώτημα που ο ίδιος θέτει "Διατί η Εκκλησία έχει λόγον δια θέματα που

αφορούν εις το ἔθνος και εις την Πατρίδα". Την παραθέτουμε αυτούσια

"Εἶναι ἀμέτρητα τα παραδείγματα ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἔθνους μας, ποὺ βεβαιώνουν ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει ὅχι ἀπλῶς λόγο γιὰ ζητήματα, ποὺ ἀφοροῦν στὸ ἔθνος καὶ στὴν πατρίδα, ἀλλὰ καὶ χρέος νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ ἐνδιαφέρεται γι' αὐτά.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμε τὰ δάκρυα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἀνθρωπίνως πικρὴ ἀπογοήτευσή του γιὰ τὴν πώρωση τῆς Πατρίδας του Ἱερουσαλὴμ, νὰ ἀρνεῖται μονίμως τὸ πατρικὸ χάδι τῆς ἀγάπης του: «Ἱερουσαλὴμ Ἱερουσαλὴμ, ἐσὺ ποὺ σκοτώνεις τοὺς προφῆτες καὶ λιθοβολεῖς αὐτοὺς ποὺ σοῦ στέλνει ὁ Θεός! Πόσες φορές θέλησα νὰ συνάξω τὰ παιδιὰ σου ὅπως ἡ κλῶσσα τὰ κλωσσόπουλά της κάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγές της, ἀλλὰ σεῖς δὲν τὸ θελήσατε!» (Λουκ.13,34).

Οὔτε μποροῦμε ἐπίσης νὰ παραβλέψουμε ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁμίλησε δημόσια γιὰ τὸν γάμο, γιὰ τὴ μοιχεία, γιὰ τὸ διαζύγιο, γιὰ τὸν ὄρκο, ἐνῶ ἤλεγξε δριμύτατα τὴν ὑποκρισία τῶν ἀρχόντων, τῶν Γραμματέων καὶ τῶν Φαρισαίων.

Τὸ ἴδιο φρόνημα τοῦ ἐνδιαφέροντος γιὰ τὴν πατρίδα ἐγκολπώνεται καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Αὐτὸ δηλώνει, ὅταν γράφει, «ἂν κάποιος δὲν φροντίζει γιὰ τοὺς συγγενεῖς του, καὶ ἰδιαίτερα γιὰ ἐκείνους ποὺ μένουν στὸν ἴδιο τόπο, αὐτὸς ἔχει ἀρνηθῇ τὴν πίστη καὶ εἶναι χειρότερος ἀπὸ ἓνα ἄπιστο» (ΑΤιμ.5,8).

Τόση, δὲ, εἶναι ἡ ἀγάπη καὶ συμπάθεια τοῦ ἀποστόλου Παύλου γιὰ τοὺς συμπατριῶτες - ὁμοεθνεῖς του, ἔστω καὶ ἐάν πολὺ τὸν ταλαιπώρησαν στὴν ἱεραποστολική του δράση, ὥστε νὰ γράφει : «Φθάνω στὸ σημεῖο νὰ εὐχόμαι νὰ χωριζόμουν ἐγὼ ἀπὸ τὸν Χριστό, ἀρκεῖ νὰ πηγαιναν κοντά του οἱ ὁμοεθνεῖς ἀδελφοί μου» (Ρωμ. 9,3). Πρόκειται γιὰ θαυμαστὴ αὐτοθυσιαστικὴ φιλοπατρία!

Στό πνεῦμα καὶ στὸ φρόνημα τοῦ Χριστοῦ, τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἀποστόλων γιὰ τὴν πατρίδα ἐντάσσεται ἡ ἐντολὴ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου «τὴν πατρίδα, ποὺ ἔχουμε, νὰ τὴν τιμοῦμε ὅπως καὶ τοὺς γονεῖς μας». Αὐτὴν τὴν ἐντολὴ τὴν ἀπέδωσε μέ ἐκλαϊκευμένο τρόπο ὁ ἀγιορεΐτης ἅγιος Παΐσιος λέγοντας: «Καὶ ἡ πατρίδα εἶναι μία μεγάλη οἰκογένεια».

Στὶς ἀρχὲς τοῦ 5ου μ. Χ. αἰῶνα ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐξαπέλυσε ἀπὸ τὸν ἄμβωνα καυστικὸ λόγο κατὰ τῆς πανίσχυρης βασιλίσσας Εὐδοξίας γιὰ ἐνέργειες ἀδικίας καὶ ἀσέβειας. Ὅλοι σχεδὸν γνωρίζουν τὰ τολμηρὰ λόγια τοῦ μεγάλου ἱεράρχη, «Πάλιν Ἡρωδιὰς μαίνεται, πάλιν ταραττεται».

Ένας άλλος ιεράρχης τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος, ἐπίσκοπος Μεδιολάνων, ἤλεγξε αὐστηρότατα τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιο καὶ τὸν ἐμπόδισε νὰ μπῇ στὸν ναό, ἐπειδὴ εἶχε διατάξει τὴν ἔφοδο στὸν ἵπποδρομο τῆς Θεσσαλονίκης, κατὰ τὴν ὁποία σκοτώθηκαν ἑπτὰ χιλιάδες ἀθῶοι ἄνθρωποι.

Ὁ ἅγιος Αὐγουστῖνος, τὴν ἴδια ἐποχή, ἔδειξε ἔντονο ἐνδιαφέρον καὶ πόνο πολὺ γιὰ τὴν ἐπέλαση τῶν Βανδάλων στὸν Ἰππώνα, τὴν ἔδρα τῆς ἐπισκοπῆς του, ἐνῶ συνέβαλε ἀποτελεσματικὰ στὴν ἀντιμετώπιση τοῦ κινδύνου.

Ἰδιαίτερα στὴν πατρίδα μας, στὴν Ἑλλάδα, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δικαιοῦται νὰ ἔχη λόγο, καὶ μάλιστα μὲ ἰσχύ, διότι κυρίως στὴν δική της συμβολὴ ὀφείλει τὴν ὕπαρξή του τὸ σύγχρονο ἐλεύθερο Ἑλληνικὸ Κράτος. Στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας δὲν ὑπῆρχε Ἑλληνικὸ Κράτος. Ὑπῆρχε μόνον ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἡ ὁποία μὲ τὶς ἀμέτρητες θυσίες της συνέβαλε ἀποφασιστικὰ στὴν ἐπανίδρυση τοῦ Κράτους.

Ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς πολιτιστικῆς ταυτότητος τοῦ ἔθνους μας δὲν σημαίνει ὅτι ὑποτιμᾷ ἢ μισεῖ τὰ ἄλλα ἔθνη, ὅπως ἀκριβῶς ὅταν ἐμεῖς δείχνουμε τὴν ἀγάπη πρὸς τοὺς γονεῖς μας, αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι μισοῦμε τοὺς γονεῖς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

Ὁ ἅγιος Παΐσιος λυπόταν ποὺ ἡ Ἑλλάδα δὲν εἶχε ἡγέτες σὰν τοὺς «Μακκαβαίους» μὲ ἰδανικά, ἀνιδιοτέλεια, παλληκαριά καὶ θυσία. Ὁ ἴδιος, ὡς «γνήσιο τέκνο τῆς Ἐκκλησίας, μὲ ὀρθόδοξη εὐαισθησία καὶ ἀγιοπατερικὴ ἀκρίβεια», θεωροῦσε ὅτι ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος γιὰ τοὺς Ὁρθοδόξους Ἕλληνες ἦταν ἡ πνευματικὴ ὑποδούλωσή τους. Ἀνησυχοῦσε πολὺ βλέποντας τὴν ὅλο καὶ μεγαλύτερη ἐπίδραση τοῦ κοσμικοῦ δυτικοευρωπαϊκοῦ πνεύματος ἀκόμη καὶ σὲ πνευματικούς ἀνθρώπους.

Αὐτὸ τὸ ἐνδιαφέρον μὲ τὴν γνήσια χριστιανικὴ ἀγάπη γιὰ τὴν πατρίδα ἐκδηλώνουν καὶ οἱ 22 Μητροπολίτες τῆς Μακεδονίας, μὲ τὴν Ἐπιστολή τους, ποὺ ἀπευθύνουν σὲ ὑψηλὰ ἱστάμενα πρόσωπα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας, ἰδιαίτερα δὲ στὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας καὶ στὸν Πρωθυπουργό.

Μεταξὺ ἄλλων γράφουν: «Ἐκφράσαμε τὴν ἀνησυχία μας καὶ τοὺς φόβους μας ὡς Ἕλληνες Μακεδόνες, ὡς Μητροπολίτες πού διακονοῦμε ἓνα λαό ὁ ὁποῖος ἀνησυχεῖ καὶ ἀγωνιᾷ γιὰ τὴν ἔκβαση τῆς κρισίμου αὐτῆς ὑποθέσεως γιὰ τὴν πατρίδα μας καὶ τὴ Μακεδονία μας.

Διατυπώσαμε ἐπιχειρήματα, ὑψώσαμε τὴ φωνή μας, κατηγορηθήκαμε γι' αὐτό, παρότι εἴχαμε τονίσει πῶς δὲν θέλουμε νὰ ἀναμιχθοῦμε σὲ θέματα ἐξωτερικῆς πολιτικῆς πού χειρίζεται ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνηση, ἀλλὰ δικαιούμεθα νὰ ἐκφράζουμε

τήν ἄποψή μας ὡς πολίτες αὐτῆς τῆς χώρας γιὰ ἓνα ζήτημα ποὺ μᾶς ἀφορᾷ ἄμεσα καὶ μᾶς πονᾷ πολὺ».

Ἰδιαίτερα δὲ μνημονεύω ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ κύκνειο ἄσμα τοῦ μακαριστοῦ πλείον Μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης, κυροῦ Παύλου:

«Ξέρω τὴν ἀντίδραση τοῦ ἐξουσιαστικοῦ κατεστημένου. «Κάνεις πολιτική, δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται». Ἡ συκοφαντία ἦταν πάντα τὸ ὄπλο τῶν ἐξουσιαστῶν. Μὲ τὴν γραφίδα μου ὑπερασπίζομαι τὴν Πατρίδα μου, αὐτό κάνω. Γίνομαι ἡ φωνή τῶν συμπολιτῶν μου, τῶν ἀνθρώπων τοῦ ποιμνίου μου. Ἴσως μὲ ἐρωτήσετε: «Καὶ ἐμεῖς εἴμαστε προδότες;».

Σᾶς ἀπαντῶ λοιπὸν εὐθέως. Σήμερα πιστεύω ὅτι ἔχετε κάνει μεγάλο λάθος μὲ αὐτὴ τὴ συμφωνία τῶν Πρεσπῶν. Πιστεύω ὅτι εἴσθε σέ λάθος δρόμο. Σᾶς τό φωνάζει ὅλος ὁ λαός. Ἄν ὅμως τὴν ψηφίσετε καὶ αὐτὰ ποὺ φοβόμαστε ὅλοι ἐμεῖς ἔλθουν στὴν Πατρίδα μας, τότε θὰ σᾶς τό ποῦμε ξεκάθαρα ὅτι ὑπογράψατε μιά συμφωνία προδοτικὴ γιὰ τὴν Πατρίδα.

Ἐμεῖς σᾶς προτείνουμε νὰ μοιραστεῖτε τὴν εὐθύνη τῆς ἀπόφασης μὲ τὸν Λαό. Σᾶς προτείνουμε Δημοψήφισμα, ἐδῶ καὶ τώρα. Δέν εἶναι οἱ κάτοικοι τῆς γειτονικῆς Χώρας ὠριμότεροι τῶν Ἑλλήνων. Ἄλλοιῶς ἐκφράζετε περιφρόνηση ἀπέναντι στοῦ λαοῦ. Μακάρι νὰ σᾶς φωτίσει ὁ Θεός αὐτὴ τὴν ἔσχατη ὥρα».

Θὰ κλείσω τὴν παρέμβασή μου αὐτὴ μὲ ἓνα λόγο, ἀτόφιο χρυσάφι, τοῦ μακαριστοῦ κύρ Φώτη Κόντογλου, ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ βιβλίο, «Πονεμένη Ρωμιοσύνη»:

«Αὐτὸ τὸ ἀκατάλυτο ἔθνος, ποὺ ἔπρεπε νὰ πληθύνει καὶ νὰ καπλαντίσει τὸν κόσμον, ἀπόμεινε ὀλιγάνθρωπο, γιὰτὶ ἀποδεκατίσθηκε ἐπὶ χίλια ὀχτακόσια χρόνια ἀπὸ φυλὲς χριστιανομάχες.

Ἀγιασμένη Ἑλλάδα! Εἶσαι ἀγιασμένη, γιὰτὶ εἶσαι βασανισμένη. Κι ἡ κάθε γιορτὴ σου μνημονεύει κ' ἓνα μαρτύριό σου. Τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ τὰ ἔκανες δικά σου πάθη, τὰ μαρτύρια τῶν ἁγίων εἶναι τὰ δικά σου μαρτύρια.

Γιὰ τοῦτο πίστη καὶ πατρίδα εἶχανε γίνει ἓνα καὶ τὸ ἴδιο πράγμα, κ' ἡ λευτεριά ποὺ ποθοῦσανε (οἱ ἀγωνισταὶ τοῦ '21) δὲν ἦτανε μοναχὰ ἡ λευτεριά ποὺ ποθοῦνε ὅλοι οἱ ἐπαναστάτες, ἀλλὰ ἡ λευτεριά νὰ φυλάξουνε τὴν ἀγιασμένη πίστη τους, ποὺ μ' αὐτὴν ἐλπίζανε νὰ σώσουνε τὴν ψυχὴ τους...

Ὅσοι ἀπομείναμε πιστοὶ στὴν Παράδοση, ὅσοι δὲν ἀρνηθήκαμε τὸ γάλα ποὺ βυζάξαμε, ἀγωνιζόμαστε, ἄλλος ἐδῶ, ἄλλος ἐκεῖ, καταπάνω στὴν ψευτιά. Καταπάνω σ' αὐτοὺς ποὺ θέλουνε τὴν Ἑλλάδα ἓνα κουφάρι χωρὶς ψυχὴ, ἓνα

λουλούδι χωρίς μυρουδιά. Κουράγιο, ὁ καιρὸς θὰ δείξει ποιὸς ἔχει δίκιο, ἂν καὶ δὲ χρειάζεται ὁλότελα αὐτὴ ἡ ἀπόδειξη».

[orthodoxostypos](#)